

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

Agenția de Dezvoltare Regională Nord

DEZVOLTARE REGIONALĂ

În acest număr:

- Obiectivul Forumului Economic Interregional Moldo-Român a fost îndeplinit 2
- Al 2-lea Apel de Propuneri de Proiecte și Programe de Dezvoltare Regională, deschis 3
- Autoritățile din NORDUL MOLDOVEI pot depune proiecte de dezvoltare regională cu finanțare din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională 4
- Edineț și Soroca: Sesiuni de instruire pe marginea celui de-al 2-lea Apel de Propuneri de Proiecte 4
- Directorul ADR Nord a participat la conferința internațională „Regional development in South East Europe – Challenges-Opportunities-Solutions” 5
- Simpozion moldo-german în domeniul aprovizionării cu apă, canalizării și eficienței energetice 6
- Încă un proiect finanțat de Republica Cehă 6
- Masă rotundă (4) cu genericul „Actualizarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a raionului Rîșcani, componenta Aprovizionare cu Apă și Canalizare” 7
- Tîrg Internațional Dunărea și Delta | 28-30 iunie 2012 | Ediția a II-a 7
- Rolul organizațiilor neguvernamentale în procesul de dezvoltare regională, subiect de discuție în cadrul Cafenelei Societății Civile 8
- Monitorizarea proiectelor 9-10
- Linie tehnologică pentru producerea peleților din coajă de răsărită, la Fălești 11

Forumul Economic Interregional Moldo-Român

„Promovarea potențialului economic și crearea oportunităților de atragere a investițiilor în Regiunea de Dezvoltare Nord”

BĂLȚI, 28 martie 2012. „Mizăm pe un parteneriat strategic cu România, în inițierea și implementarea proiectelor comune, atât în Regiunea de Dezvoltare Nord, cât și la nivel național”, a comunicat ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, **Marcel RĂDUCAN**, la ceremonia de deschidere a Forumului Economic Interregional Moldo-Român din or. Bălți.

Ministrul Marcel RĂDUCAN a mai specificat în discursul său că MDRC, prin activitățile sale, contribuie la promovarea unei dezvoltări socio-economice echilibrate a regiunilor, iar fondurile naționale sînt limitate, motiv din care trebuie să accentuăm investițiile străine directe.

Evenimentul, cu tematica „Promovarea potențialului economic și crearea oportunităților de atragere a investițiilor în Regiunea de Dezvoltare Nord”, este organizat de Agenția de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord) din Republica Moldova și Agenția pentru Dezvoltare Regională Vest (ADR Vest) din România sub patronajul Ministerului Dezvoltării Regionale și

Construcțiilor. La eveniment au participat **Valeriu LAZĂR**, Viceprim-ministru, Ministrul Economiei; **E.S. Marius LAZURCA**, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al României în Moldova; **Ion PAREA**, Președintele Consiliului Regional pentru Dezvoltare Nord, Moldova; **Pentru Nicolae IOȚCU**, Președintele Consiliului pentru Dezvoltare Regională Vest, Timișoara, România.

Un discurs despre oportunitățile de investiții-cheie pentru economia Regiunii de Dezvoltare Nord a prezentat Directorul ADR Nord, **Ion BODRUG**, care a mulțumit partenerilor implicați în organizarea Forumului de la Bălți. De asemenea, Directorul General ADR Vest din România, **Sorin MAXIM**, a prezentat Regiunea Vest din România, precum și oportunitățile de colaborare economică dintre cele două regiuni.

Participanții au dezbătut în cadrul sesiunilor interactive aspectele turismului în Regiunea de Dezvoltare Nord a țării, investițiile-cheie pentru economia regiunii, inclusiv în sectorul transporturilor și infrastructurii drumurilor, în sectorul agroalimentar, în Zonele Economice

Libere, precum și necesitatea elaborării Planurilor Urbanistice Generale. Totodată, participanții au făcut cunoștință cu oportunitățile de colaborare și cooperare economică cu Regiunea Vest din România prin crearea parteneriatelor economice și stabilirea contactelor comerciale.

In cadrul Forumului, a fost inaugurată o expoziție dedicată potențialului economic și investițional din Regiunea de Dezvoltare Regională Nord. În cadrul expoziției participanții au cunoscut poziția geografică, caleidoscopul locurilor istorice și landsafturile pitorești din regiune, precum și au prezentat un interes deosebit față de serviciile turistice diverse, oferite de raioanele de nord ale țării. Totodată, evenimentul a oferit oaspeților din România șansa de a cunoaște Republica Moldova ca destinație turistică, posibilitățile de export, piața muncii și oportunitățile de afaceri, piața agricolă etc. În urma acestei expoziții, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor consideră că se va majora numărul vizitatorilor străini în regiunea de nord a țării, vor fi descoperite noi surse de dezvoltare a industriei turistice, precum și vor fi încheiate noi parteneriate în implementarea proiectelor de dezvoltare regională.

Amintim că Forumul Economic Interregional Moldo-Român este un eveniment organizat în premieră de ADR Nord din Moldova și ADR Vest din România. ▪ adrnord.md

Obiectivul Forumului Economic Interregional Moldo-Român a fost îndeplinit

Ion BODRUG, director ADR Nord: Cartea de vizită a Regiunii de Dezvoltare Nord este zona economică de liber schimb

Obiectivul Forumului Economic Interregional Moldo-Român de la Bălți a fost îndeplinit, a concluzionat Directorul Agenției de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord), Ion BODRUG. Directorul ADR Nord a declarat, în cadrul unei conferințe de presă, că agenții economici din România au înaintat propuneri privind parcurile industriale și zona de liber schimb din Bălți.

Potrivit lui Ion BODRUG, Regiunea de Dezvoltare Nord are un potențial economic diversificat, iar cartea de vizită a regiunii este zona economică de liber schimb. Aici, investitorii din România ar putea să deschidă unele afaceri, printre care o linie de producere a bicicletelor pentru piața din Rusia și Uniunea Europeană. Oamenii de afaceri din România au manifestat interes și pentru tehnologiile informaționale, proiectări, dar și în domeniul turismului. Potrivit directorului ADR Nord, atragerea investițiilor în zona de nord va contribui la creșterea calității vieții populației și dezvoltarea sectorului privat.

Președintele Consiliului Regional pentru Dezvoltare Nord (CRD Nord), Ion PAREA, a declarat că toate acțiunile care au avut loc timp de 2 zile la Bălți constituie un început benefic pentru un parteneriat bilateral. „A avut loc un schimb de experiență și un schimb de contacte. Urmează să fie făcută o analiză de ambele părți, iar, în viitorul apropiat, vor fi făcuți pași concreți”, a menționat Președintele CRD Nord.

Directorul General al Agenției de Dezvoltare Regională Vest (ADR Vest) din România, Sorin MAXIM, a declarat că forumul este doar un început al unui parteneriat continuu dintre regiuni. „Unul dintre principalele obiective a fost atins, și anume cel de a crea un climat pozitiv economic pentru dezvoltarea relațiilor bilaterale. Sînt sigur că proiectele pe care le vom face împreună vor avea succes. Sper să ne vedem cît mai curînd în proiecte concrete, fie economice, fie instituționale”, a notat Directorul General ADR Vest.

Președintele Consiliului pentru Dezvoltare Regională Vest (CDR Vest), România, Petru Nicolae IOȚCU, a declarat că evenimentul reprezintă un pas important în ceea ce înseamnă relațiile celor două regiuni. „Am trecut într-o fază care este aprofundarea unor relații, care, pe lîngă schimbul de experiență, vom trece și la faza cînd se vor lega relații economice între agenții din Republica Moldova și România. Vor fi identificate moduri concrete cum să fie dezvoltate aceste relații.

Forumul Economic Interregional Moldo-Român „Promovarea potențialului economic și crearea oportunităților de atragere a investițiilor în Regiunea de Dezvoltare Nord” s-a desfășurat în perioada 28-29 martie. Forumul a fost organizat de ADR Nord din Republica Moldova și ADR Vest din România, sub patronajul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor. La forum au participat peste 200 de persoane, oameni de afaceri din România și din Republica Moldova, reprezentanți ai ministerelor etc. ▪ *Info-Prim Neo*

Detalii despre desfășurarea Forumului Economic Interregional Moldo-Român de la Bălți sînt disponibile [AICI](#).

„A avut loc un schimb de experiență și un schimb de contacte. Urmează să fie făcută o analiză de ambele părți, iar, în viitorul apropiat, vor fi făcuți pași concreți”.

Ion PAREA, Președintele CRD Nord

Al 2-lea Apel de Propuneri de Proiecte și Programe de Dezvoltare Regională, deschis

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor vă informează că, în conformitate cu prevederile art. 10 din Legea nr. 438 din 28 decembrie 2006 privind dezvoltarea regională și în vederea implementării Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională, de la 27 martie 2012, se anunță aplicarea proiectelor și programelor de dezvoltare regională.

Acest comunicat reprezintă principala informație oficială pentru selectarea propunerilor de proiecte în vederea elaborării Planurilor Operaționale Regionale pentru anii 2013-2015 - documente în baza cărora se vor finanța proiectele de dezvoltare regională atât din fondul național, cât și din alte surse.

Scopurile aplicării proiectelor și programelor de dezvoltare regională sînt:

1. Elaborarea Planurilor Operaționale Regionale pentru anii 2013-2015;
2. Selectarea proiectelor care urmează a fi finanțate din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională pentru anii 2013-2015;

În conformitate cu Strategiile de Dezvoltare Regională, proiectele și programele vor fi aplicate ținînd cont de următoarele priorități:

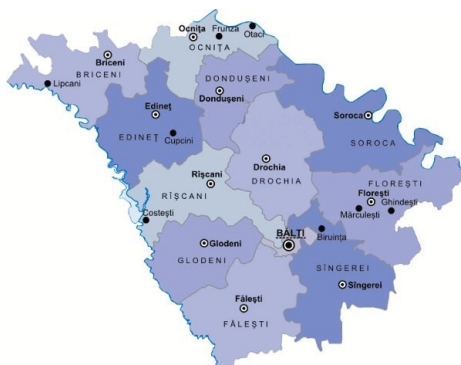
- ⇒ Reabilitarea infrastructurii fizice;
- ⇒ Susținerea dezvoltării sectorului privat, în special în regiunile rurale;
- ⇒ Îmbunătățirea factorilor de mediu și a atractivității turistice.

Devizul general indicativ disponibil este stabilit pentru fiecare prioritate în parte, iar mijloacele financiare acordate se înscriu în valorile minime și maxime:

Prioritatea	Valoarea minimă, lei	Valoarea maximă, lei
1. Reabilitarea infrastructurii fizice	1 000 000	100 000 000
2. Susținerea dezvoltării sectorului privat, în special în regiunile rurale	250 000	15 000 000
3. Îmbunătățirea factorilor de mediu și a atractivității turistice	1 000 000	25 000 000

Aplicanții eligibili pentru finanțare din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională sînt:

- ⇒ Autoritățile publice locale de nivelul 1 și 2, care vor demonstra abilități de gestionare a proiectelor de dezvoltare regională;
- ⇒ Agențiile de dezvoltare regională pentru proiectele ce nu provoacă conflicte de interese.

Aplicanții sînt încurajați să depună propunerile de proiecte în comun cu mai multe administrații publice locale și alte instituții publice prin formarea parteneriatelor și asociațiilor.

Aplicarea proiectelor și programelor de dezvoltare regională va fi desfășurată în două etape care constau în:

ETAPA ÎNTÎI: Depunerea de către aplicanți a notelor conceptuale de propuneri de proiecte la agențiile de dezvoltare regională, evaluarea și aprobarea lor de către consiliile regionale pentru dezvoltare;

ETAPA DOI: Elaborarea și depunerea cererilor complete de finanțare în rezultatul notelor conceptuale selectate, aprobarea lor de către consiliile regionale pentru dezvoltare.

Durata totală a procesului de depunere a propunerilor de proiecte în cadrul Apelului va avea o perioadă de 4 luni de la data lansării oficiale în care:

- ⇒ Notele conceptuale de proiecte vor fi depuse în termen de 45 de zile calendaristice din data anunțării oficiale a aplicării proiectelor și programelor de dezvoltare regională (27 martie 2012). Termenul limită de depunere a notelor conceptuale este 10 mai, ora 16.00.
- ⇒ Cererile complete de finanțare vor fi depuse în termen de 60 de zile calendaristice de la data publicării oficiale a listei notelor conceptuale de proiecte aprobate de consiliile regionale pentru dezvoltare.

Atelierele de informare în Regiunea de Dezvoltare Nord s-au petrecut în următorul mod:

3 aprilie 2012 - MICROREGIUNEA Bălți: raioanele Glodeni; Fălești; Sîngerei; Rîșcani; mun. Bălți.

4 aprilie 2012 - MICROREGIUNEA Edineț: raioanele Briceni; Ocnîța; Edineț.

5 aprilie 2012 - MICROREGIUNEA Sorooca: Drochia; Dondușeni; Sorooca; Florești.

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor îndeamnă potențialii aplicanți să se familiarizeze în detalii cu condițiile de desfășurare a procesului și modalitatea de depunere a propunerilor de proiecte prin accesarea site-urilor oficiale ale Ministerului și Agenției de Dezvoltare Regională Nord: www.mcdr.gov.md; www.adrnord.md.

Notele conceptuale ale propunerilor de proiecte, iar, ulterior, și cererile de finanțare, împreună cu documentele-suport vor fi expediate, în termenii prevăzuți, prin poșta recomandată, prin poșta expresă, sau prezentate personal la adresa agenției de dezvoltare regională:

Agenția de Dezvoltare Regională Nord, Republica Moldova, MD-3100, mun. Bălți, Piața Vasile Alecsandri, 8 A, tel./fax: 231 6 19 80, e-mail: office@adrnord.md, www.adrnord.md.

- ⇒ **Formularele necesare pentru aplicare sînt disponibile [AICI](#).**

Autoritățile din NORDUL MOLDOVEI pot depune proiecte de dezvoltare regională cu finanțare din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională

Ion BODRUG, director ADR Nord: Consider că proiectele depuse la APP 2 vor fi de o calitate mult mai bună decât în 2010.

„Eu sper că în acest an vom avea de unde alege proiecte, întrucât, pe parcursul anului 2011, în RDN au avut loc un șir de sesiuni de informare și instruire în vederea scrierii proiectelor. Nimeni nu cunoaște mai bine decât dvs. problemele din teritoriu”.

Victor CAUN, șef adjunct al Direcției relații cu instituțiile de dezvoltare regională de la MDRC

BĂLȚI, 03.04.2012. Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) și Agenția de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord) au lansat sesiunile de instruire cu privire la specificul și condițiile de finanțare al celui de-al 2-lea Apel de Propuneri de Proiecte (APP 2), pentru aplicare spre finanțare din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională (FNDR). Prima sesiune de informare, din cele trei planificate pentru Regiunea de Dezvoltare Nord (RDN), a avut loc astăzi, la Bălți, și a întrunit reprezentanții Autorităților Publice Locale de nivelele I și II din municipiul Bălți și 4 raioane: Glodeni, Fălești, Rîșcani, Sîngerei.

„APP 2 este puțin mai diferit decât APP 1, care a avut loc în anul 2010. Eu sper că în acest an vom avea de unde alege proiecte, întrucât, pe parcursul anului 2011, în RDN au avut loc un șir de sesiuni de informare și instruire în vederea scrierii proiectelor. Nimeni nu cunoaște mai bine decât dvs. problemele din teritoriu. MDRC vrea ca, prin aceste sesiuni, toți actorii regionali eligibili să cunoască care sînt condițiile și modalitatea de depunere a propunerilor de proiecte”, a spus Victor CAUN, șef adjunct al Direcției relații cu instituțiile de dezvoltare regională de la MDRC.

„În primul rînd, vreau să vă felicit cu ocazia lansării APP 2. Au trecut practic 2 ani de la APP 1. Pe parcursul anului trecut, așa cum a menționat și dl CAUN, numai RDN a avut susținere din partea Agenției de Cooperare

a Germaniei (GIZ) în direcția dezvoltării capacităților actorilor din regiune: APL de nivelele I și II, precum și ONG-urile. În rezultatul acestor instruirii, am identificat 34 de idei de proiecte în RDN. Reieșind din acest fapt, consider că proiectele depuse la APP 2 vor fi de o calitate mult mai bună decât în 2010. ADR Nord vă va oferi consultanță și vă va ajuta ca să vă definiți scopul sau obiectivele pe care le aveți pentru fiecare proiect și să înțelegeți cum trebuie de scris un proiect cu impact regional”, a menționat, la rîndul său, directorul ADR Nord, Ion BODRUG.

Amintim că APP 2 a fost deschis în data de 27 martie a.c. și se va desfășura în două etape. În prima etapă (27 martie - 10 mai), APL-urile de nivelele I și II din RDN vor veni cu o notă conceptuală a proiectului. Cea de a 2-a etapă va demara după o perioadă de evaluare a notelor conceptuale depuse.

Apelul de Propuneri de Proiecte este organizat cu scopul selectării proiectelor care urmează a fi finanțate din sursele FNDR pentru anii 2013-2015 în următoarele domenii: dezvoltarea infrastructurii fizice, îmbunătățirea infrastructurii afacerilor și protecția mediului și atractivitatea turistică.

Edineț și Soroca: Sesiuni de instruire pe marginea celui de-al 2-lea Apel de Propuneri de Proiecte

În microregiunea Edineț-Briceni-Ocnița ADR Nord implementează 4 proiecte, unul dintre care urmează a fi lansat

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) și Agenția de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord) au organizat încă două sesiuni de instruire cu privire la specificul și condițiile de finanțare al celui de-al 2-lea Apel de Propuneri de Proiecte (APP 2), pentru aplicare spre finanțare din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională (FNDR). A 2-a sesiune de instruire a avut loc în data de 4 aprilie, la Edineț, și a întrunit reprezentanții Autorităților Publice Locale de nivelele I și II din 3 raioane: Edineț, Briceni și Ocnița. Prima sesiune de informare, din cele trei planificate pentru Regiunea de Dezvoltare Nord (RDN), a avut loc în data de 3 aprilie, la Bălți. Ultima sesiune de instruire a avut loc în data de 5 aprilie, la Soroca, unde au participat reprezentanți ai APL de nivelele I și II din 4 raioane:

Soroca, Drochia, Dondușeni și Florești.

„În microregiunea Edineț-Briceni-Ocnița ADR Nord implementează 4 proiecte, unul dintre care urmează a fi lansat. Consider că proiectele depuse la APP 2 vor fi de o calitate mult mai bună decât cele depuse în 2010, la APP 1. În acest sens, susținerea din partea Agenției de Cooperare a Germaniei (GIZ) în direcția dezvoltării capacităților actorilor din regiune: APL de nivelele I și II, precum și ONG-urile și-a spus cuvîntul. Acum aveți posibilitatea să contribuiți la dezvoltarea microregiunii prin intermediul proiectelor de dezvoltare regională, cu finanțare din FNDR”, a spus directorul ADR Nord, Ion BODRUG.

▪ adrnord.md

Directorul ADR Nord a participat la conferința internațională „Regional development in South East Europe – Challenges-Opportunities-Solutions”

CLUJ-NAPOCA, 9-10 martie 2012. Fundația Civitas pentru Societatea Civilă, filiala Cluj, a organizat conferința internațională „Regional development in South East Europe - Challenges-Opportunities-Solutions”, la care au participat directorul Agenției de Dezvoltare Regională Nord, **Ion BODRUG**, directorii ADR Centru și ADR Sud, **Tudor MEȘINĂ** și **Maria CULEȘOV**, șefa Direcției relații internaționale și atragerea investițiilor a Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, **Svetlana ROGOV**, și directorul executiv al Business Consulting Institute, **Liviu ANDRIUȚA**.

Conferința a fost organizată în cadrul proiectului Regional Development, implementat de Fundația Civitas pentru Societatea Civilă, filiala Cluj, implementat cu sprijinul financiar al Fundației Soros România, prin programul East East: Partnership Beyond Borders. În cadrul conferinței au fost prezentate studii de caz, politici publice, articole pe această temă din țări participante. De asemenea, s-a vorbit despre cum s-a dezvoltat regionalizarea în statele europene, despre transparența formării bugetului și cheltuielilor banilor publici în administrațiile publice locale. Reprezentanții statelor europene cu o mai bogată experiență și-au prezentat viziunea în privința politicilor de dezvoltare regională pentru perioada 2014-2010.

„Participarea noastră la conferință ne va ajuta, pe viitor, să evităm unele probleme cu care s-au confruntat statele europene. Avem încă multe de făcut ca să ajungem la nivelul de dezvoltare regională al țărilor europene. Îmi exprim încrederea că partenerii noștri europeni ne vor acorda susținerea necesară pe viitor. Acest schimb de experiență va oferi o viziune mai amplă asupra a ceea ce s-a făcut bine în alte state, ajutându-ne la formularea unor politici publice eficiente”, consideră directorul ADR Nord, **Ion BODRUG**. De asemenea, directorul ADR Nord a apreciat sistemul de întreprinderi sociale în statele europene, al căror fondatori sînt autoritatea locală, profitul distribuindu-se potrivit necesităților comunității. Întreprinderile sociale sînt o perspectivă inclusă în politica statelor europene, aceasta, așa cum s-a discutat în cadrul conferinței, fiind o viziune corectă în raport cu dezvoltarea comunităților.

Proiectul pune accent pe schimbul de know-how între participanții din Europa de Sud Est din Ungaria, Serbia, Republica Moldova, Croația, România, Serbia, Cehia.

Evenimentul s-a adresat specialiștilor activi în domeniul dezvoltării regionale și rurale din Europa de Sud Est, incluzînd profesori universitari, angajați ai organizațiilor non profit, funcționari publici activi în cele două domenii analizate.

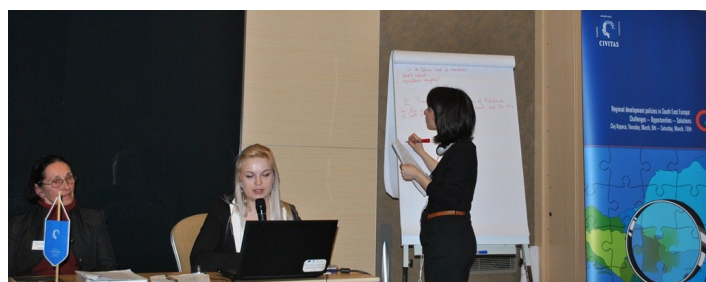
▪ adrnord.md

De la dreapta la stînga: Svetlana ROGOV, Ion BODRUG, Maria CULEȘOV și Tudor MEȘINĂ

„Avem încă multe de făcut ca să ajungem la nivelul de dezvoltare regională al țărilor europene. Îmi exprim încrederea că partenerii noștri europeni ne vor acorda susținerea necesară pe viitor”.

Ion BODRUG, director ADR Nord

Simpozion moldo-german în domeniul aprovizionării cu apă, canalizării și eficienței energetice

Un asemenea eveniment tematic, la care participă o delegație atât de mare de agenți economici din Germania, are loc în premieră la Chișinău.

Sectorul energetic al Republicii Moldova este dependent în proporție de 95% față de sursele de import. Utilajul din sectorul energetic are o uzură sporită, iar lipsa investițiilor nu permite modernizarea acestuia.

Ilarion POPA, viceministru al Economiei

CHIȘINĂU, 20 martie 2012. Peste 50 de reprezentanți ai mediului de afaceri din R. Moldova și 26 de businessmeni din Germania s-au întrunit în cadrul Simpozionului în domeniul aprovizionării cu apă, canalizării și eficienței energetice, organizat de Camera de Comerț și Industrie a Moldovei, cu susținerea financiară a Comitetului de Est al Economiei Germaniei.

Din partea Agenției de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord), la eveniment a participat **Ion BODRUG**, directorul ADR Nord, care a prezentat proiectele Agenției finanțate din Fondul Național pentru Dezvoltare Nord (FNDR), precum și proiectele cu finanțare externă, accesate de ADR Nord. De asemenea, Ion BODRUG s-a referit și la genul de proiecte la care ADR Nord are nevoie de inovații.

Ilarion POPA, viceministru al Economiei, a informat participanții despre situația din Moldova. „Sectorul energetic al Republicii Moldova este dependent în proporție de 95% față de sursele de import. Utilajul din sectorul energetic are o uzură sporită, iar lipsa investițiilor nu permite modernizarea acestuia. De asemenea, și intensitatea energetică este de 2-3 ori mai mare decât în țările dezvoltate”.

Viceministru a prezentat cadrul normativ din domeniu, reformele și acțiunile întreprinse de Guvern în vederea ameliorării situației.

ES Berthold JOHANNES, Ambasador al Germaniei în Republica Moldova, a spus că este îmbucurător faptul că, prin această activitate comunitatea din Moldova și partenerii de peste hotare colaborează în domeniul eficienței energetice, aprovizionării cu apă și canalizării. „Moldova importă cea mai mare parte de surse energetice, de aceea economisirea lor trebuie să fie o prioritate. Identificarea și utilizarea energiei regenerabile este necesar să fie proporțional repartizată pe întreg teritoriul țării. UE, Banca Mondială și diverse instituții financiare oferă suport Moldovei în acest sens, iar implementarea proiectelor respective rămîne o oportunitate pentru țara Dvs.”.

In cadrul manifestării au fost făcute prezentări ale ministerelor de profil, instituțiilor și organizațiilor ce activează și prestează servicii în domeniul energetic. În acest context, experți autohtoni și de peste hotare au abordat tendințele dezvoltării în domeniul eficienței energetice în Republica Moldova, Germania și UE, experiența germană fiind una din cele mai bune din Europa. În partea a doua a simpozionului au avut loc întrevederi bilaterale între oamenii de afaceri din Moldova și Germania. Menționăm că un asemenea eveniment tematic, la care participă o delegație atât de mare de agenți economici din Germania, are loc în premieră la Chișinău. ■ [Camera de Comerț și Industrie a Moldovei](#)

Încă un proiect finanțat de Republica Cehă

Ideea acestui proiect este o continuare a proiectului „Importanța studiilor de fezabilitate în consolidarea procesului de dezvoltare regională în Republica Moldova”

CHIȘINĂU, 6 martie 2012. Agenția de Dezvoltare Regională Nord a semnat cu Ambasada Republicii Cehe în Chișinău un contract de finanțare în vederea implementării proiectului „**Analiza cost-beneficiu - instrument necesar pentru implementarea proiectelor investiționale de anvergură**”.

Ideea proiectului menționat este o continuare a proiectului „Importanța studiilor de fezabilitate în consolidarea procesului de dezvoltare regională în Republica Moldova”, proiect finanțat din sursele Republicii Cehe și implementat cu succes de ADR Nord în 2011.

„Apreciam mult deschiderea Republicii Cehe pentru susținerea dezvoltării regionale în Republica Moldova.

E foarte important că acest proiect este o continuitate la proiectul precedent. Va fi un beneficiu pentru primarii regiunii noastre și nu numai”, a spus directorul ADR Nord, **Ion BODRUG**.

Obiectivul general al proiectului este informarea autorităților publice și actorilor regionali privind importanța analizei cost-beneficiu în perspectiva accesării fondurilor europene și implementării proiectelor investiționale de anvergură.

Printre rezultatele proiectului menționat vor fi broșura „Analiza Cost-Beneficiu - instrument necesar pentru implementarea proiectelor de anvergură”, editată în 1500 de exemplare, și o masă rotundă de evaluare realizată cu participarea actorilor importanți în domeniul dezvoltării regionale și potențialilor donatori.

■ adrnord.md

Masă rotundă (4) cu genericul „Actualizarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a raionului Rîșcani, componenta Aprovizionare cu Apă și Canalizare”

RÎȘCANI, 20 martie 2012. A avut loc a 4-a masă rotundă cu genericul „Actualizarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a raionului Rîșcani, componenta Aprovizionare cu Apă și Canalizare”. La eveniment au participat actori raionali din diverse domenii de activitate: APL de nivelul I și II, servicii desconcentrate, specialiști din domeniile învățământului și al medicinei, antreprenori, precum și reprezentanți ai Ministerului Mediului și Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor etc.

Evenimentul este parte componentă a procesului de actualizare a SDSE, inițiată de Consiliul Raional Rîșcani în anul 2011 și facilitată de Agenția de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord) cu suportul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), în cadrul proiectului pilot „Modernizarea serviciilor publice locale”.

În cadrul activității, experții GOPA (**Pavel PANUȘ** și **Rafal STANEK**) au informat participanții despre progresul procesului de actualizare a SDSE a raionului Rîșcani, componenta AAC, precum și despre rezultatele analizei situației privind asigurarea cu servicii de apă și canalizare a raionului Rîșcani și opțiunile de aprovizionare cu apă a întregului raion.

Cîteva concluzii importante care au generat discuții și necesită studiere profundă din partea primarilor și a autorităților raionale:

Apa din toate fîntînile arteziene din raionul Rîșcani conțin compuși dăunători pentru sănătate, care depășesc de 2-6 ori normativele existente. Astfel, strategia de asigurare cu apă potabilă a locuitorilor trebuie să fie orientată spre utilizarea surselor de apă de suprafață - rîurile Nistru și Prut.

Gestionarea serviciului de aprovizionare cu apă și canalizare poate fi organizată eficient numai în bază de colaborare intercomunală. Recomandările experților se referă la organizarea tuturor primăriilor din raion într-un singur „cluster”. Acest fapt va permite prestatorului de servicii funcționarea eficientă în baza unor tarife suportabile pentru populație.

În cadrul lucrărilor mesei rotunde au fost puse în discuție oportunitatea de colaborare intercomunală în perspectiva gestionării serviciilor de AAC în raion, subiecte care urmează a fi analizate de primării. Ulterior, va fi necesar să se ajungă la un acord comun în acest sens.

Activitățile de actualizare a Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a raionului Rîșcani, componenta Aprovizionare cu Apă și Canalizare vor continua și în cadrul celei de a 5-a mesă rotundă, unde se va discuta planul de acțiuni privind aprovizionarea localităților raionului cu sistemele de apă și canalizare. • adnord.md

Apa din toate fîntînile arteziene din raionul Rîșcani conțin compuși dăunători pentru sănătate, care depășesc de 2-6 ori normativele existente. Astfel, strategia de asigurare cu apă potabilă a locuitorilor trebuie să fie orientată spre utilizarea surselor de apă de suprafață - rîurile Nistru și Prut.

Tîrg Internațional Dunărea și Delta | 28-30 iunie 2012 | Ediția a II-a

Tîrgul Internațional Dunărea și Delta reprezintă unul din domeniile prioritare pe care Romexpo și-a propus să le abordeze în cadrul programului său expozițional, avînd în vedere preocuparea la nivel european cu privire la valorificarea potențialului natural, strategic și economic al macro-regiunii Dunărea.

Aflat la a doua ediție, tîrgul este organizat sub patronajul Ministerului Afacerilor Externe al României și își propune să devină suportul real în dezvoltarea unei platforme pentru încurajarea și înlesnirea parteneriatelor, atît între autoritățile locale și regionale, cît și între autorități, mediu privat și organisme neguvernamentale, prin generarea de proiecte pentru creșterea nivelului economic al macroregiunii Dunărea.

La această manifestare sînt invitați să participe în calitate de expozanți: autoritățile, instituțiile publice locale și regionale implicate în implementarea, coordonarea și aplicabilitatea programelor de cooperare regională în toate domeniile prioritare identificate în Strategia Dunării: transport, energie,

turism, protecția mediului, dezvoltare rurală, tehnologii informaționale și de comunicații, cultură, educație și cercetare, dar și reprezentanți ai comunității de afaceri și ai mediului neguvernamental.

REPUBLICA MOLDOVA. Viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, **Veaceslav GUȚUȚUI**, a fost desemnat coordonator național al Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării (SUERD). SUERD a fost aprobată de Comisia Europeană în decembrie 2010 și reprezintă un plan de acțiuni elaborat și agreat de statele ce formează nucleul cooperării regionale la Dunăre, efortul concentrat de elaborare al statelor riverane, care au analizat și au evaluat nevoile reale ale regiunii Dunării și au propus un document agreat, atît la nivel politic, cît și tehnic. Rolul coordonatorului național este esențial în impulsivizarea participării Republicii Moldova la procesul de implementare a Strategiei Dunării și de a reprezenta Republica Moldova în dialogul cu Comisia și cu statele riverane, pe acest subiect.

Mai multe detalii pe delta-expo.ro

Rolul organizațiilor neguvernamentale în procesul de dezvoltare regională, subiect de discuție în cadrul Cafenelei Societății Civile

21/03/2012 16:57

21/03/2012 16:17

21/03/2012 17:19

21/03/2012 16:26

BĂLȚI, 21 martie 2012. Circa 25 de lideri ai ONG-urilor locale, reprezentanți ai APL, ADR Nord, mass-media locală, mediului profesoral și studenți de la USB „Alec Russo” au fost antrenați în dezbateri privind rolul ONG-urilor în procesul de identificare a problemelor prioritare la nivel regional, crearea parteneriatelor ONG-APL, atragerea și gestionarea eficientă a fondurilor externe pentru soluționarea problemelor regionale. Evenimentul a fost organizat de Centrul CONTACT-Bălți, în cadrul Cafenelei societății civile. Activitatea a fost organizată în cadrul proiectului „Implicarea ONG-urilor în procesul de dezvoltare regională”, finanțat de **FHI360**.

În cadrul acestui eveniment, **Vlad GHITU**, expert al Centrului CONTACT-Bălți, a inițiat dezbaterile cu prezentarea „Politica regională a Uniunii Europene”, a doua referindu-se la „Modalitățile de implicare a ONG-urilor în procesul de dezvoltare regională”.

Directorul Agenției de Dezvoltare Regională Nord, **Ion BODRUG**, și șeful Secției management proiecte de la ADR Nord, **Constantin BÂNDIU**, au prezentat participanților cele mai importante realizări pe care le-a obținut Agenția timp de 2 ani de activitate. În acest sens, ei s-au referit la proiectele de dezvoltare regională aflate în derulare și cele finalizate, colaborarea cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), cu Centrul CONTACT-Bălți, Memorandumuri de înțelegere încheiate de ADR Nord, dar și alte aspecte importante. Un alt subiect pus în discuție a fost lansarea Apelului II de Propuneri de Proiecte Regionale.

Ulterior, participanții au lucrat în 3 ateliere, pe 3 teme diferite și anume:

Avantajele implicării ONG-urilor în procesul de dezvoltare regională; Riscurile implicării ONG-urilor în procesul de dezvoltare regională; Metodele de implicare a ONG-urilor în procesul de dezvoltare regională. În cadrul acestor ateliere au fost identificate cele mai importante idei și argumente în favoarea implicării ONG-urilor în procesul de dezvoltare regională.

Rezultatele discuțiilor vor servi drept o sursă importantă de informații în procesul de elaborare a strategiilor în cadrul politicii de dezvoltare regională a Republicii Moldova.

Obiectivele de bază urmărite țin de realizarea schimbului reciproc de idei, informații, metode și practici pozitive între participanți vizavi de subiectele puse în discuție, dezbateră principalelor aspecte ale funcționării parteneriatelor ONG-APL, rolul sectorului asociativ în procesul de dezvoltare regională, identificarea metodelor și strategiilor de acțiune.

Centrul Regional CONTACT-Bălți este o organizație independentă, nonprofit, apolitică, ce oferă sprijin proceselor democratice din Republica Moldova, promovând valorile unei societăți deschise. Centrul CONTACT activează în regiunea de Nord-Vest a republicii și acordă servicii de consultanță, instruire, informare, asistență tehnică și logistică.

▪ adrnord.md

Rezultatele discuțiilor vor servi drept o sursă importantă de informații în procesul de elaborare a strategiilor în cadrul politicii de dezvoltare regională a Republicii Moldova.

Monitorizarea proiectelor

FOTOGRAFII

DESCRIEREA ACTIVITĂȚILOR

Ședință de recepție a lucrărilor privind finisarea lucrărilor de construcție a 20 de platforme de colectare a DMS, la Biruința

BIRUINȚA, 20 martie 2012. Un grup de specialiști de la Agenția de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord) au efectuat o vizită de documentare și monitorizare la proiectul pe care îl implementează în Biruința, raionul Sîngerei. Cu această ocazie, la Primăria Biruința, unde a fost convocată o comisie specială, a avut loc o ședință de recepție a lucrărilor privind finisarea lucrărilor de construcție a 20 din cele 51 de platforme de colectare a deșeurilor menajere solide (DMS), lucrări realizate în cadrul proiectului „Finisarea construcției poligonului pentru acumularea, sortarea și valorificarea deșeurilor menajere pentru 3 primării (7 localități): or. Biruința, Alexăndreni (s. Alexăndreni, s. Heciul Vechi, s. Grigorești, s. Țiplești, s. Țiplețești), s. Heciul Nou”.

O comisie formată din specialiști de la ADR Nord, beneficiarul proiectului, directorul întreprinderii municipale etc. au evaluat calitatea platformelor construite. În rezultat, s-a decis ca, după finalizarea celor încă 31 de platforme, să se semneze procesul-verbal de recepție finală, după care platformele vor fi date în exploatare.

Pînă la finalizarea proiectului din Biruința, au rămas de construit încă 31 de platforme pentru colectarea DMS. Amintim că, la 22 decembrie 2011, la Primăria Biruința a avut loc o ședință de recepție a lucrărilor privind finisarea construcției poligonului pentru acumularea, sortarea și valorificarea deșeurilor menajere.

Proiectul 'Finisarea construcției poligonului pentru acumularea, sortarea și valorificarea deșeurilor menajere pentru 3 primării (7 localități): or. Biruința, Alexăndreni (s. Alexăndreni, s. Heciul Vechi, s. Grigorești, s. Țiplești, s. Țiplețești), s. Heciul Nou' a fost lansat în data de 22 martie 2011. Solicitantul proiectului este Primăria orașului Biruința, raionul Sîngerei. Suma totală a proiectului este de 6 091 195,00 lei, din care 4 287 617,76 lei vor fi alocați de Fondul Național de Dezvoltare Regională (FNDR). Durata de implementare a fost programată pentru 11 luni.

▪ adrnord.md

Monitorizarea proiectelor

FOTOGRAFII

DESCRIEREA ACTIVITĂȚILOR

Sedință pe marginea implementării proiectului „Iluminare stradală eficientă în comuna Tătărăuca Veche, raionul Soroca”

TĂTĂRĂUCA VECHÉ, 23.03.2012. Un grup de lucru s-a reunit într-o ședință în contextul implementării proiectului „Iluminare stradală eficientă în comuna Tătărăuca Veche, raionul Soroca”. La ședință au participat șeful Secției management proiecte din cadrul Agenției de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord), **Constantin BĂNDIU**; primarul comunei Tătărăuca Veche, Liviu RAISCHI; manager de proiect, consultant GIZ, **Igor NEAGA**; consultant GIZ **Ghenadie SCOBIOALĂ**, și consultant GIZ **Constantin ENCIU**.

În cadrul ședinței s-a prezentat informația despre mersul derulării proiectului și despre mersul procesului de înregistrare a întreprinderii noi-formate ce va presta serviciul de iluminare stradală în comuna, precum și prezentarea dosarului întreprinderii. De asemenea, s-a stabilit programul de acțiuni împreună cu primarul comunei Tătărăuca Veche privind lansarea oficială a proiectului cu prezentarea rezultatelor privind soluția optimă pentru iluminare.

Una dintre deciziile participanților la ședință a fost conlucrarea, în cadrul proiectului, cu Agenția pentru Eficiență Energetică a Ministerului Economiei în scopul optimizării cheltuielilor de implementare a acestui proiect și elaborarea unui plan comun de acțiuni.

▪ adrnord.md

Vizită în teren la proiectul din Duruitoarea Veche

DURUITOAREA VECHÉ, 29 martie 2012. Un grup de specialiști au efectuat o vizită în teren la proiectul „Asigurarea cu servicii de apă și canalizare a locuitorilor satului Duruitoarea Veche, comuna Costești, r-nul Rîșcani”. La vizita de monitorizare au participat managerul proiectului, un expert GOPA, un specialist de la Agenția de dezvoltare Regională Nord (ADR Nord), primarul de Costești, directorul SRL „VALIS”, vicepreședintele Consiliului raional Rîșcani, primarul comunei Costești, dirigințele de șantier și responsabilul tehnic.

Scopul acestei vizite a fost examinarea solicitării din partea SRL „Valis” referitor la modificările în PT, lucrări ce n-au fost incluse la etapa inițială în PT. De asemenea, a fost pusă în discuție și înlăturarea neconformităților depistate și prezentate de către expertul GOPA în raport, după vizita de lucru pe șantier.

DESPRE PROIECT. Obiectivul general al proiectului de la Duruitoarea Veche, lansat în data de 22 noiembrie 2011, este crearea accesului la servicii de AAC pentru locuitorii satului. Solicitantul proiectului este Primăria comunei Costești. În urma implementării proiectului, 470 locuitori ai satului Duruitoarea Veche și cca 3000 de locuitori din comuna Costești vor beneficia de apă potabilă și canalizare. Implementarea proiectului, finanțat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), a fost programată pentru un an. Bugetul total al proiectului este de 2 400 mii lei. În activitățile proiectului au fost implicați peste 100 persoane: reprezentanți ai beneficiarilor proiectului, APL, prestatori de servicii AAC, servicii publice desconcentrate în teritoriu, Agenția „Apele Moldovei”, MDRC, Ministerul Mediului, ADR Nord.

▪ adrnord.md

Agenția de Dezvoltare Regională Nord

MD-3100, mun. Bălți, Piața Vasile Alecsandri, 8A

Telefon: +373 231 29779

Fax: + 373 231 61980

E-mail: comunicare@adrnord.md

Site: www.adrnord.md

ADR Nord, cu sediul în orașul Bălți, este o instituție publică necomercială, cu autonomie financiară, subordonată Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) al Republicii Moldova. Împreună cu ADR Centru și ADR Sud, ADR Nord activează în domeniul dezvoltării regionale din aprilie 2010.

Scopul ADR Nord este de a contribui la dezvoltarea durabilă și echitabilă a întregii regiuni, urmărind reducerea decalajelor de dezvoltare a diferitor zone din regiune în favoarea locuitorilor ei.

Misiunea ADR Nord este de a mobiliza eforturile spre asigurarea dezvoltării socio-economice durabile a Regiunii Nord în baza normelor și standardelor europene pentru asigurarea unui trai decent cetățenilor.

Prioritățile ADR Nord sunt:

1. Reabilitarea infrastructurii fizice;
2. Susținerea dezvoltării sectorului privat și a pieței forței de muncă;
3. Îmbunătățirea factorilor de mediu și a atractivității turistice.

Regiunea de Dezvoltare Nord

Aeroportul Internațional Bălți. Plecarea oaspeților din România, participanți la Forumul din 28-29 martie 2012

Linie tehnologică pentru producerea peleților din coajă de rășărită, la Fălești

Întreprinderea „Mecanica M” Fălești a confecționat prima linie tehnologică pentru producerea peleților din coajă de rășărită.

Necesitatea confecționării acesteia a fost dictată de problema deficitului de combustibil pentru cazanele termice produse și instalate anterior de către producător la diferiți comanditari particulari.

Deși întreprinderea activează abia de trei ani, inițial se axa pe confecționarea și instalarea de cazane termice în hale de producere, sedii administrative sau unități comerciale, care își doreau eficientizarea consumului de energie. Astfel, beneficiarilor li s-a confecționat o gamă diversă de cazane (cu o capacitate de la 25 la 400 kwt), acestea având un randament de 84-90%.

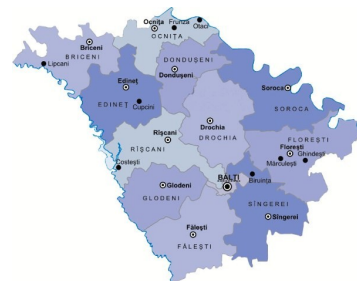
Experiența acumulată în producerea de cazane i-a determinat pe făleșteni să producă linia tehnologică pentru producerea peleților cu capacități diferite (de la 100 la 500 kg/oră), dar, în bază de materie primă, de care dispune beneficiarul (corzi de viță-de-vie; crengi; tulpini de plante - floarea soarelui, tutun, porumb; stuf, paie, rumeguș

sub orice formă).

Utilajul poate fi utilizat și la producerea hrăni combinate granulate pentru animale. Caracteristici: puterea electrică montată - 19,5 kwt. În componența liniei intră: presă, încălzitor, dozator-malaxor.

⇒ [Detalii /+video/ pe site-ul „Mecanica M”](#)

ADR NORD

⇒ Acest buletin informativ lunar, de 11 pagini, este elaborat de Agenția de Dezvoltare Regională Nord

⇒ Vizitați [pagina ADR Nord din Facebook](#)! Și aici, ADR Nord vorbește cu Dvs.

⇒ Vă așteptăm în grupul „Dezvoltare regională” din Facebook!